

Наталія Булат¹

Суб'єкти медіаіндустрії: проблеми систематизації

Вступ

Розвиток і значення медіаіндустрії обумовлюють необхідність дослідження цього явища в правовому просторі. Так, постають питання, яких саме суб'єктів, діяльність яких передбачена чинним законодавством України, можна зарахувати до суб'єктів медіаіндустрії та як вони співвідносяться між собою та з іншими суб'єктами медіавідносин.

На нашу думку, серед суб'єктів медіавідносин можна виділити органи, що наділені владними повноваженнями, суб'єктів медіаіндустрії та замовників і споживачів послуг у сфері медіа. З огляду на те, що сфера медіа є досить широкою і діяльність суб'єктів медіаіндустрії тієї чи іншої галузі регламентується окремими нормативно-правовими актами, існують складнощі щодо уніфікованого розуміння того, які суб'єкти є суб'єктами медіаіндустрії, які їхні основні функції, як співвідносяться між собою окремі поняття, що визначають суб'єктів медіаіндустрії, тощо.

Метою статті є систематизація суб'єктів медіаіндустрії, діяльність яких передбачена чинним законодавством України. Для цього звернімося до основних нормативно-правових актів, що регламентують відносини у сфері медіа, щоб з'ясувати, діяльність яких суб'єктів медіаіндустрії вони передбачають.

¹ Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Україна, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7162-883X>, e-mail: natalia_bulat@ukr.net.

Суб'єкти медіаіндустрії, діяльність яких передбачена Законом України «Про інформаційні агентства»

Частина 1 статті 1 Закону України «Про інформаційні агентства» містить таке визначення цього суб'єкта: «Інформаційними агентствами згідно з цим Законом є зареєстровані як юридичні особи суб'єкти інформаційної діяльності, що діють з метою надання інформаційних послуг»². Частина 2 цієї статті надає визначення представництва інформаційного агентства: «Під представництвом інформаційного агентства в Україні в цьому Законі слід розуміти зареєстровану в Україні відповідно до чинного законодавства як суб'єкт інформаційної діяльності будь-яку установу (бюро, представництво, корпункт тощо), що представляє в Україні державне або недержавне інформаційне агентство, зареєстроване як юридична особа згідно з чинним законодавством відповідної країни, і яке здійснює свою діяльність в Україні у сфері інформації відповідно до Закону України “Про інформацію”, цього Закону»³.

Щодо інформаційних послуг інформаційних агентств їх перелік досить широкий. Так, відповідно до ч. 1 ст. 5 Закону України «Про інформаційні агентства» діяльність інформаційних агентств може полягати в збиранні, обробці, творенні, зберіганні, підготовці інформації до поширення, випуску та розповсюдженні інформаційної продукції⁴.

Стаття 6 Закону України «Про інформаційні агентства» визначає суб'єктів діяльності інформаційних агентств: «засновник (співзасновники) інформаційного агентства; його керівник (директор, генеральний директор, президент та ін.); трудовий колектив; творчий колектив; журналіст інформаційного агентства; спеціаліст у галузі засобів комунікації; автор або інша особа, якій належать права на інформацію; видавець (виробник) продукції інформаційного агентства; розповсюджувач продукції інформаційного агентства; споживач продукції інформаційного агентства»⁵.

На нашу думку, неправильно було б вважати всіх перерахованих суб'єктів суб'єктами медіаіндустрії. Так, якщо дотримуватися погляду щодо

² The Verkhovna Rada of Ukraine, *Zakon Ukrainy vid 28.02.1995 № 74/95-BP “Pro informatsiini ahentstva”* [Law of Ukraine of February, 28, 1995, № 74/95-BP “On Information Agencies”], <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-вр>

³ Ibidem.

⁴ Ibidem

⁵ Ibidem.

щодо поділу суб'єктів у сфері медіа на органи, що наділені владними повноваженнями, суб'єктів медіаіндустрії та замовників і споживачів, очевидно, що останні виділяються в окрему категорію та не належать до суб'єктів медіаіндустрії. Водночас варто зауважити, що інформаційні агентства взаємодіють зі споживачами на підставі угод, що відрізняє їх від діяльності інших суб'єктів медіаіндустрії. Так, відповідно до ст. 25 Закону України «Про інформаційні агентства» «споживачами продукції інформаційних агентств є громадяни, юридичні особи, державні органи України та інших держав, які на підставі відповідної угоди з інформаційними агентствами одержують їх інформаційну продукцію»⁶.

Повертаючись до питання щодо суб'єктів діяльності інформаційних агентств, слід зазначити, що низка суб'єктів, перерахованих у ст. 6 Закону України «Про інформаційні агентства» є «внутрішніми» суб'єктами інформаційного агентства – його засновниками чи працівниками. Тож, якщо розглядати як суб'єкта медіаіндустрії інформаційне агентство загалом, не можна вважати окремими суб'єктами медіаіндустрії зазначених осіб. Не заперечуючи того, що автор або інша особа, якій належать права на інформацію, може вступати у відносини у сфері медіа, вважаємо, що його також не можна зарахувати до суб'єктів медіаіндустрії. Адже останні в найзагальнішому вигляді являють собою суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері медіа.

Таким чином, серед суб'єктів медіаіндустрії, діяльність яких передбачена Законом України «Про інформаційні агентства», пропонуємо виділяти:

- 1) інформаційні агентства (державні, недержавні, іноземні) (ст. 8 Закону України «Про інформаційні агентства»⁷);
- 2) видавців (виробників) продукції інформаційних агентств;
- 3) розповсюджувачів продукції інформаційних агентств.

При цьому відповідно до ст. 23 та ст. 24 Закону України «Про інформаційні агентства» у ролі видавця та розповсюджувача може виступати як окремий суб'єкт господарювання, так і саме інформаційне агентство⁸.

Згідно з ч. 1 ст. 12 інформаційні агентства та представництва іноземних інформаційних агентств, що заснуються або діють в Україні, підлягають державній реєстрації⁹.

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem.

⁹ Ibidem.

Суб'єкти медіаіндустрії, діяльність яких передбачена Законом України «Про телебачення і радіомовлення»

Щодо суб'єктів медіаіндустрії, діяльність яких передбачена Законом України «Про телебачення і радіомовлення», відповідно до ст. 1 цього Закону серед них можна виділити таких: аудіовізуальний (електронний) засіб масової інформації, телерадіоорганізації, мовник, оператор багатоканальної телемережі, провайдер програмної послуги, публічна компанія, суб'єкт інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення, студія-виробник (незалежний продюсер)¹⁰.

Очевидно, що найбільш широким поняттям можна вважати суб'єкта інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення. Згідно з визначенням, наведеним у ст. 1 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», це «юридична особа, що здійснює господарську діяльність у сфері телебачення і радіомовлення (телерадіоорганізація, провайдер програмної послуги тощо)»¹¹. Відповідно до ст. 38 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» «суб'єкти господарювання, які отримали ліцензію на мовлення та ліцензію провайдера програмної послуги, підлягають державній реєстрації як суб'єкти інформаційної діяльності»¹². Натомість інші особи можуть зареєструватися як суб'єкти інформаційної діяльності за власним бажанням¹³. За даними Державного реєстру суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення станом на 22 березня 2022 року в ньому міститься інформація про 1414 суб'єктів, причому як юридичних осіб, так і фізичних осіб – підприємців¹⁴. Отже, поняття «суб'єкт інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення» фактично включає в себе поняття інших суб'єктів, що перелічені в Законі України «Про телебачення і радіомовлення», але лише в тому разі, якщо такі суб'єкти діють у формі юридичної особи. Водночас

¹⁰ The Verkhovna Rada of Ukraine, *Zakon Ukrainy vid 21.12.1993 № 3759-XII "Pro telebachennia i radiomovlennia"* [Law of Ukraine of December, 21, 1993, № 3759-XII "On Television and Radio Broadcasting"], <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem.

¹³ Ibidem.

¹⁴ National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting, *Derzhavnyi reiestr subiektiv informatsiinoi diialnosti u sferi telebachennia i radiomovlennia* [The State Register of subjects information activity in the field of television and radio broadcasting], <https://www.nrada.gov.ua/derzhavnyj-reiestr-sub-yektiv-informatsijnoyi-diyalnosti-u-sferi-telebachennya-radiomovlennya>

у Державному реєстрі суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення міститься інформація як про суб'єктів – юридичних осіб (суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення у вузькому розумінні відповідно до легального визначення), так і фізичних осіб – підприємців¹⁵.

Варто зауважити, що в цьому контексті виникають певні складнощі. Так, щодо телерадіоорганізацій Законом України «Про телебачення і радіомовлення» прямо передбачено, що телерадіоорганізацією може бути лише юридична особа: «телерадіоорганізація – зареєстрована у встановленому законодавством порядку юридична особа, яка на підставі виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення ліцензії на мовлення створює або комплектує та/чи пакетує телерадіо програми і/або передачі та розповсюджує їх за допомогою технічних засобів мовлення»¹⁶. Натомість поняття мовника, наведене в Законі України «Про телебачення і радіомовлення» є дуже синонімічним щодо функцій цього суб'єкта, проте за легальним визначенням мовником може бути як юридична особа, так і фізична особа – підприємець: «мовник (теле- чи радіо) – суб'єкт господарювання, який створює (комплектуює та/або пакетує) телевізійні чи радіо програми та передачі і розповсюджує їх у відкритому або кодованому вигляді за допомогою технічних засобів шляхом трансляції та ретрансляції для приймання їх споживачами»¹⁷.

Немає обмежень щодо діяльності у формі юридичної особи й для таких суб'єктів як оператор багатоканальної телемережі («суб'єкт господарювання (юридична або фізична особа), який здійснює обслуговування та технічну експлуатацію багатоканальної телемережі відповідно до вимог Закону України «Про телекомунікації», без права надання програмної (інформаційної) послуги»¹⁸), провайдер програмної послуги («суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення та радіомовлення, на договірних засадах надає абонентам можливість перегляду пакетів програм, використовуючи для передавання цих програм ресурси багатоканальних телемереж»¹⁹), студія-виробник (незалежний продюсер) («суб'єкт господарювання, який

15 Ibidem.

16 Ibidem.

17 Ibidem.

18 Ibidem.

19 Ibidem.

займається створенням (виготовленням) фільмів, реклами, окремих теле-та/або радіопередач чи програм»²⁰).

Щодо поняття «аудіовізуальний (електронний) засіб масової інформації» варто зауважити таке. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» «аудіовізуальний (електронний) засіб масової інформації – організація, яка надає для масового приймання споживачами аудіовізуальну інформацію, передану у вигляді електричних сигналів і прийняту за допомогою побутових електронних пристроїв»²¹. Проте таке визначення не можна вважати досконалим. Так, варто погодитися з науковцями, які більш правильним вважають погляд на засіб масової інформації як на об'єкт прав, а не на суб'єкт²²²³. У такому ж значенні поняття «аудіовізуальний (електронний) засіб масової інформації» вживається у ст. 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення»²⁴. Так, назва цієї статті – «мова аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації», водночас зі змісту статті випливає, що суб'єктом виконання вимог у цій сфері виступають телерадіоорганізації²⁵.

Щодо поняття публічної компанії («юридична особа, створена у формі публічного акціонерного товариства, акції якої допущені до торгів на регульованому фондовому ринку, який відповідає критеріям, визначеним Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку»²⁶) Законом України «Про телебачення і радіомовлення» передбачено діяльність публічного акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України» як окремого виду телеорганізацій²⁷. Крім того, телеорганізації пропонується класифікувати на державні, комунальні, приватні та громадські²⁸.

Таким чином, на підставі положень Закону України «Про телебачення і радіомовлення» серед суб'єктів медіаіндустрії можна виділити:

²⁰ Ibidem.

²¹ Ibidem.

²² D.V. Protsenko, *Rozvytok zakonodavstva Ukrainy u sferi rehuliuвання діяlnosti ZMI* [Development of the Mass Media Regulation in Ukraine]. "Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky" 2012, Vol. 129, pp. 88-93.

²³ I.V. Zaitseva-Kalaur, *Orhanizatsii zasobiv masovoi informatsii yak subiekty avtorskoho prava* [Mass Media Organizations as Subjects of Copyright Law]. Kyiv 2013.

²⁴ Ibidem.

²⁵ Ibidem.

²⁶ Ibidem.

²⁷ Ibidem.

²⁸ Ibidem.

- 1) суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення, зокрема
 - а) телерадіоорганізації (державні, комунальні, приватні, громадські, публічне акціонерне товариство «Національна суспільна телерадіокомпанія України»);
 - б) інші суб'єкти (мовник, оператор багатоканальної телемережі, провайдер програмної послуги, студія-виробник (незалежний продюсер)) у формі юридичних осіб;
- 2) інших суб'єктів (мовник, оператор багатоканальної телемережі, провайдер програмної послуги, студія-виробник (незалежний продюсер)) – фізичних осіб – підприємців.

Суб'єкти медіаіндустрії, діяльність яких передбачена Законом України «Про рекламу» та Законом України «Про видавничу справу»

Щодо суб'єктів медіаіндустрії у сфері реклами відповідно до Закону України «Про рекламу» до них можна зарахувати виробника реклами («особу, яка повністю або частково здійснює виробництво реклами»²⁹) та розповсюджувача реклами («особу, яка здійснює розповсюдження реклами»)³⁰.

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про видавничу справу» «до суб'єктів видавничої справи відносяться видавці, виготовлювачі та розповсюджувачі видавничої продукції»³¹. При цьому «суб'єктами видавничої справи в Україні є фізичні особи – підприємці, юридичні особи України та іноземних держав»³², «суб'єкт видавничої справи може бути одночасно видавцем та/чи виготовлювачем та/чи розповсюджувачем видавничої продукції»³³.

Згідно із визначенням, наведеним у ст. 1 Закону України «Про видавничу справу» «видавець – суб'єкт господарювання, що здійснює видавничу

²⁹ The Verkhovna Rada of Ukraine, *Zakon Ukrainy vid 03.07.1996 № 270/96-BP "Pro reklamu"* [Law of Ukraine of July, 3, 1996, № 270/96-BP "On Advertising"], <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр>.

³⁰ Ibidem.

³¹ The Verkhovna Rada of Ukraine, *Zakon Ukrainy vid 05.06.1997 № 318/97-BP "Pro vydavnychu spravu"* [Law of Ukraine of June, 5, 1997, № 318/97-BP "On Publishing"], <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-вр>.

³² Ibidem.

³³ Ibidem.

діяльність»³⁴. Відповідно до ст. 18 Закону України «Про видавничу справу» «до видавців належать видавництва, видавничі організації та фізичні особи – підприємці, які здійснюють видавничу діяльність»³⁵. І видавництво, і видавнича організація є юридичними особами. При цьому основною відмінністю між видавництвом і видавничою організацією є те, що видавництвом є «юридична особа, основним видом діяльності якої є видавнича діяльність», натомість видавнича організація – це «юридична особа, що здійснює видавничу діяльність разом з іншими видами діяльності»³⁶.

Також серед суб'єктів медіаіндустрії у сфері видавничої справи, як зауважувалося раніше, можна виділити виготовлювача видавничої продукції («суб'єкта господарювання, що здійснює виготовлення тиражу видання»³⁷) та розповсюджувача видавничої продукції («суб'єкта господарювання, що здійснює розповсюдження видавничої продукції»³⁸).

Відповідно до ст. 12 Закону України «Про видавничу справу» інформація про суб'єктів медіаіндустрії у сфері видавничої справи підлягає внесенню до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції³⁹. Станом на 1 лютого 2022 року в цьому реєстрі міститься інформація про 7964 особи, свідоцтво яких не анульовано⁴⁰.

Таким чином, серед суб'єктів медіаіндустрії у видавничій справі можна виділити:

- 1) видавців (видавництва, видавничі організації та фізичні особи – підприємці, які здійснюють видавничу діяльність);
- 2) виготовлювачів видавничої продукції;
- 3) розповсюджувачів видавничої продукції.

Висновки

Серед суб'єктів медіавідносин можна виділити органи, що наділені владними повноваженнями, суб'єктів медіаіндустрії та замовників і спожива-

34 Ibidem.

35 Ibidem.

36 Ibidem.

37 Ibidem.

38 Ibidem.

39 Ibidem.

40 State Committee of Television and Radio Broadcasting of Ukraine, *Derzhavnyi reiestr vydavtsiv, vyhotovliuvachiv i rozpovsiudzhuvachiv vydavnychoi produktsii* [The State Register of Publishers, Producers and Distributors of Publishing Products], http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=97932.

чів послуг у сфері медіа. Щодо суб'єктів медіаіндустрії, діяльність яких передбачена Законом України «Про інформаційні агентства», до них варто зарахувати інформаційні агентства, а також видавців (виробників) і розповсюджувачів продукції інформаційних агентств. На підставі положень Закону України «Про телебачення і радіомовлення» серед суб'єктів медіаіндустрії у сфері телебачення і радіомовлення пропонуємо виділяти суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення, зокрема телерадіоорганізації та інші суб'єкти (мовник, оператор багатоканальної телемережі, провайдер програмної послуги, студія-виробник (незалежний продюсер)) у формі юридичних осіб, а також інших суб'єктів (мовник, оператор багатоканальної телемережі, провайдер програмної послуги, студія-виробник (незалежний продюсер)) – фізичних осіб – підприємців. Щодо суб'єктів медіаіндустрії у сфері реклами до них можна зарахувати виробника та розповсюджувача реклами. Серед суб'єктів медіаіндустрії у видавничій справі можна виділити видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції.

Водночас питання співвідношення різних суб'єктів медіаіндустрії має складний характер, що зумовлено широкою сферою медіа й, відповідно, тим, що діяльність суб'єктів медіаіндустрії тієї чи іншої галузі регламентується окремими нормативно-правовими актами. Тож при вдосконаленні законодавства у сфері медіа необхідно враховувати потребу в узгодженні норм, що визначають суб'єктів медіаіндустрії.

Література

- Державний реєстр суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення. URL: <https://www.nrada.gov.ua/derzhavnyj-reyestr-sub-yektiv-informatsijnoyi-diyalnosti-u-sferi-telebachennya-radiomovlennya> (дата звернення: 14.04.2022).
- Державний реєстр видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=97932 (дата звернення: 14.04.2022).
- Проценко Д.В. Розвиток законодавства України у сфері регулювання діяльності ЗМІ. Наукові записки НаУКМА. *Юридичні науки*. 2012. Том 129, с. 88–93.
- Зайцева-Калаур І.В. Організації засобів масової інформації як суб'єкти авторського права : дис. ... канд. юр. наук: 12.00.03. Київ, 2013. 199 с.
- Закон України «Про телебачення і радіомовлення» від 21.12.1993 № 3759-ХІІ зі зм., внес. зг. із законами України; станом на 16.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12> (дата звернення: 14.04.2022).
- Закон України «Про інформаційні агентства» від 28.02.1995 № 74/95-ВР зі зм., внес. зг. із законами України; станом на 01.01.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-вр> (дата звернення: 14.04.2022).

Закон України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 270/96-ВР зі зм., внес. зг. із законами України; станом на 08.01.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр> (дата звернення: 14.04.2022).

Закон України «Про видавничу справу» від 05.06.1997 № 318/97-ВР зі зм., внес. зг. із законами України; станом на 16.10.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-вр> (дата звернення: 14.04.2022).

References

- Derzhavnyi reiestr subiektiv informatsiinoi diialnosti u sferi telebachennia i radiomovlennia [The State Register of subjects information activity in the field of television and radio broadcasting]. Retrieved from: <https://www.nrada.gov.ua/derzhavnyj-reyestr-subyektiv-informatsijnoyi-diyalnosti-u-sferi-telebachennya-radiomovlennya> [in Ukrainian].
- Derzhavnyi reiestr vydavtsiv, vyhotovliuvachiv i rozpovsiudzhuvachiv vydavnychoi produktsii [The State Register of Publishers, Producers and Distributors of Publishing Products]. Retrieved from: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=97932 [in Ukrainian].
- Protsenko, D. V. (2012). Rozvytok zakonodavstva Ukrainy u sferi rehuliuвання diialnosti ZMI [Development of the Mass Media Regulation in Ukraine]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky*. Vol. 129, pp. 88-93 [in Ukrainian].
- Zaitseva-Kalaur, I. V. (2013). Orhanizatsii zasobiv masovoi informatsii yak subiekty avtorskoho prava [Mass Media Organizations as Subjects of Copyright Law]. (PhD Thesis), Kyiv: National Academy of Internal Affairs.
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1993) Zakon Ukrainy vid 21.12.1993 № 3759-XII "Pro telebachennia i radiomovlennia" [Law of Ukraine of December, 21, 1993, № 3759-XII "On Television and Radio Broadcasting"]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12> [in Ukrainian].
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1995) Zakon Ukrainy vid 28.02.1995 № 74/95-BP "Pro informatsiini ahentstva" [Law of Ukraine of February, 28, 1995, № 74/95-BP "On Information Agencies"]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-вр> [in Ukrainian].
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1996) Zakon Ukrainy vid 03.07.1996 № 270/96-BP "Pro reklamu" [Law of Ukraine of July, 3, 1996, № 270/96-BP "On Advertising"]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр> [in Ukrainian].
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1997) Zakon Ukrainy vid 05.06.1997 № 318/97-BP "Pro vydavnychu spravu" [Law of Ukraine of June, 5, 1997, № 318/97-BP "On Publishing"]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-вр> [in Ukrainian].

Subjects of Media Industry: Systematisation Issues

Summary

The article is devoted to systematisation of media industry subjects. Considering that the field of media is extensive and activity of media industry of each media branch is regulated by separate legal normative acts, there

are difficulties regarding unified understanding what subjects may be considered media industry subjects, what main functions they have, how the terms of media industry subjects correlate with each other, etc. The article aims to systematise subjects of media industry, whose activity is provided by the current legislation of Ukraine. The author addresses the key legal normative acts a field of media (the Law of Ukraine “On Information Agencies”, the Law of Ukraine “On Television and Radio Broadcasting”, the Law of Ukraine “On Advertising” and the Law of Ukraine “On Publishing”), analyses relevant provisions, and based on this determines the following subjects of media industry: information agencies, publishers (manufacturers), and distributors of information agency products (according to the Law of Ukraine “On Information Agencies”), subjects of information activity in television and radio broadcasting, particularly television and radio organisations and other subjects (a broadcaster, a multi-channel television network operator, a programme service provider and a production studio (independent producer)) in a form of legal entities, and other subjects (a broadcaster, a multi-channel television network operator, a programme service provider, and a production studio (independent producer)) as individual entrepreneurs (according to the Law of Ukraine “On Television and Radio Broadcasting”), advertising producers and disseminators (according to the Law of Ukraine “On Advertising”), publishers, producers and distributors of publishing products (according to the Law of Ukraine “On Publishing”). The article justifies a necessity of the harmonisation of norms determining media industry subjects while improving the legislation in media.

Keywords: subjects of media industry, information agencies, publishers (manufacturers) of information agency products, distributors of information agency products, subjects of information activity in television and radio broadcasting, television and radio organisations, advertising producers, advertising disseminators, publishers, producers of publishing products, distributors of publishing products

Суб'єкти медіаіндустрії: вопросы систематизации

Резюме

Статья посвящена вопросам систематизации субъектов медиаиндустрии. Принимая во внимание, что сфера СМИ достаточно широка и деятельность субъектов медиаиндустрии каждой отрасли СМИ регулируется отдельными нормативными правовыми актами, возникают сложности с единым пониманием того, какие субъекты можно отнести к субъектам медиаиндустрии, какие основные функции они выполняют, как соотносятся между собой термины субъектов медиаиндустрии и др. Целью статьи является систематизация субъектов медиаиндустрии, деятельность которых предусмотрена действующим законодательством Украины. Автор обращается к основным норматив-

но-правовым актам в сфере СМИ (Закон Украины «Об информационных агентствах», Закон Украины «О телевидении и радиовещании», Закон Украины «О рекламе» и Закон Украины «Об издательском деле»). Кроме того, анализирует соответствующие положения и на этой основе определяет следующие субъекты медиаиндустрии: информационные агентства, издатели (изготовители) и распространители продукции информационного агентства (в соответствии с Законом Украины «Об информационных агентствах»), субъекты информационной деятельности в сфере телерадиовещания, в том числе телерадиоорганизаций и иных субъектов (вещатель, оператор многоканальной телесети, поставщик программных услуг и продюсерская студия [независимый продюсер]) в форме юридического лица и другие субъекты (вещатель, оператор многоканальной телевизионной сети, поставщик программных услуг и продюсерская студия [независимый производитель]) как физические лица предприниматели (согласно Закону Украины «О телевидении и радиовещании»), производители и распространители рекламы (согласно Закону Украины «О рекламе»), издатели, производители и распространители издательской продукции (согласно Закону Украины «Об издании»). В статье обосновывается необходимость гармонизации норм, определяющих субъектов медиаиндустрии, при совершенствовании законодательства в сфере СМИ.

Ключевые слова: субъекты медиаиндустрии, информационные агентства, издатели (изготовители) информационно-агентской продукции, распространители информационно-агентской продукции, субъекты информационной деятельности в сфере телерадиовещания, телерадиоорганизации, рекламопроизводители, рекламораспространители, издатели, производители издательской продукции, распространители издательской продукции